

Державний вищий навчальний заклад
«Херсонський державний аграрний університет» (м. Херсон, Україна)
Національний університет біоресурсів і природокористування (м. Київ, Україна)
Херсонський національний технічний університет (м. Херсон, Україна)
Тбіліський державний університет ім. Іване Джавахішвілі (м. Тбілісі, Грузія)
Інститут управління та підприємництва (м. Мінськ, Республіка Білорусь)
Національний інститут економічних досліджень (м. Кишинів, Республіка Молдова)
Банківський інститут Вища школа (м. Прага, Чеська Республіка)
Міжнародний університет бізнесу і права (м. Херсон, Україна)
Херсонський національний технічний університет (м. Херсон, Україна)

ЗБІРНИК ТЕЗ

Міжнародної науково-практичної Інтернет - конференції «ІНТЕГРАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ І НАУКИ У МІЖНАРОДНИЙ ПРОСТІР»

**Херсон
ДВНЗ «ХДАУ»
2018**

УДК 37:33:001

Кафедра економіки та фінансів

Інтеграція економічної освіти і науки у
міжнародний простір

УДК 37:33:001

© Державний вищий навчальний заклад
«Херсонський державний аграрний університет»,
2018

ринки. Ефективна економіка. - № 1, 2017: URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5398>.

2. В Україні виробництво соняшникової олії зросло утричі. URL: https://agronews.ua/node/100214?fbclid=IwAR01Iaw3jYWtChTPwEjSTiyv-olInofrTtwo6Wye51OnP0yn_mzn_cCrCc.

3. ТОП-5 країн-імпортерів української олії/ URL: <http://agravery.com/uk/posts/show/top-5-krain-importeriv-ukrainskoi-olii>.

4. Казанджі А.В. Тенденції та перспективи розвитку експортної діяльності олійно-жирового підкомплексу України. Економіка та управління підприємствами. 2017. Вип. 19. С.165-170.

*Баширова Х.Б., Білюк Г.А., Смоляна О.А.
здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти
Науковий керівник: Ломоносов А.В. - д.е.н., професор
Херсонська філія Національного університету кораблебудування
імені адмірала Макарова, м. Херсон, Україна*

СУТНІСТЬ ТА РОЛЬ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Мале підприємництво є невід'ємною часткою ринкової економічної системи, без чого така економіка і суспільство в цілому не можуть не тільки розвиватися, а й існувати. Основою розвитку країн з ринковою системою господарювання, як свідчить світова практика є мале підприємництво як найбільш масова, динамічна та гнучка форма ділового життя. Саме в секторі малого підприємництва створюється і функціонує чималий обсяг національних ресурсів, які є живильним середовищем для середнього та великого підприємництва. Особливе значення для розвитку малого підприємництва набуває проблема полегшення доступу малих підприємств до зовнішнього фінансування. Серед причин більш високої, ніж у великих підприємств, залежності від зовнішніх джерел фінансових ресурсів можна виділити: обмеженість власного капіталу; невисока кваліфікація підприємців у питаннях фінансового менеджменту і неможливість мати повний штат необхідних фахівців; ускладнений доступ до ресурсів.

Місце і роль малого підприємництва в національній економіці проявляється у властивих йому функціях.

По-перше, розвиток ринкових стосунків у будь-якому секторі економіки створює певні соціально-економічні передумови для формування і розвитку конкурентної діяльності господарюючих суб'єктів малого підприємництва України. Для того, щоб підприємства ставали конкурентоспроможними, вони повинні розвивати і нарощувати конкурентоспроможний потенціал, що дозволяє швидко адаптуватися до ринкових умов. В умовах вільної ринкової економіки конкуренція є

відображенням відносин змагання між господарськими елементами, коли їхня самостійна діяльність ефективно обмежує можливості кожного з них вплинути на загальні умови обігу товарів на даному ринку, а також стимулює виробництво тих товарів, яких потребує споживач. Діяльність учасників ринкових відносин набуває динамічного характеру, вона пов'язана з економічною відповідальністю та ризиком підприємця, що перетворює його в своєрідний соціальний двигун економічного розвитку. Мале підприємництво допомагає утвердженню конкурентних відносин, бо воно є антимонопольним за своєю природою, що проявляється в різноманітних аспектах його функціонування. З одного боку, малий бізнес внаслідок численності елементів, що його складають, та високого їх динамізму значно меншою мірою піддається монополізації, ніж великі підприємства. З іншого боку, за умов вузької спеціалізації й використання новітньої техніки воно виступає як дійовий конкурент, що підриває монополіні позиції великих корпорацій. Саме ця особливість малого підприємництва відіграла суттєву роль в послабленні, а іноді й в подоланні розвинутими країнами притаманній великому капіталу тенденції до монополізації та затримці технічного прогресу.

По-друге, оперативно реагуючи на зміни кон'юнктури ринку, мале підприємництво, надає ринковій економіці необхідної гнучкості. Особливого значення ця риса здобула в сучасних умовах внаслідок індивідуалізації та диференціації споживчого попиту, зростання номенклатури промислових товарів та послуг.

По-третє, сприяючи прискоренню реалізації новітніх технічних і комерційних ідей, випуску наукомісткої продукції, мале підприємництво тим самим виступає провідником НТП. Величезним внеском малого підприємництва є здійснення прориву у галузі кібернетики, електроніки, інформатики. Наприклад, більшість дрібних фірм, що виникли наприкінці 1980-х років у Великобританії, є найбільш технічно оснащеними. А в США на сектор малого підприємництва припадає близько 50 % науково-технічних розробок.

По-четверте, вагомий внесок у розв'язання проблеми зайнятості здійснює мале підприємництво. Ця функція проявляється у здатності малого підприємництва створювати нові робочі місця й поглинати надлишкову робочу силу під час циклічних спадів та структурних зрушень економіки. У розвинутих країнах на малий бізнес припадає в середньому 50 % усіх зайнятих та до 70-80 % створених нових робочих місць.

По-п'яте, важлива функція малого підприємництва полягає в пом'якшенні соціальної напруги і демократизації ринкових відносин, бо саме воно є фундаментальною основою формування середнього класу. Отже, воно виконує функцію послаблення властивої ринковій економіці тенденції до соціальної диференціації та розширення соціальної бази реформ, що здійснюються на даному етапі [1].

Характерними рисами і основними перевагами малого бізнесу є:

- мобільність, можливість ухвалення гнучкіших, своєчасніших і

оперативних рішень;

- у великих корпораціях, на відміну від малого бізнесу, спрощена структура ухвалення управлінських рішень, що дає можливість легко і швидко реагувати на кон'юнктурні зміни, що відбуваються на ринку, у тому числі навіть переключаючись з одного виду виробництва на інший;

- орієнтація виробників в основному на регіональні і місцеві ринки; підтримка рівня зайнятості населення і створення нових робочих місць, що надзвичайно актуально для України;

- виконання допоміжних функцій по відношенню до великих підприємств; великі фірми роздіблюють виробничий процес, доводячи його до фази малих підприємств;

- малий первинний обсяг інвестицій у малих підприємств коротше терміни будівництва; дрібні розміри дозволяють їм швидше і дешевше переозброюватися, запроваджувати нові технології і автоматизувати виробництво, досягати оптимального поєднання механізованої і ручної праці.

Велику активність в області інновацій проявляють венчурні фірми, які досить успішно можуть створювати конкуренцію великим, домагаючись прискорених темпів впровадження науково-технічних нововведень. Дрібні фірми з їх мобільністю і новаторськими рішеннями в умовах конкуренції нових товарів знайшли своє місце в системі господарювання. Вони займаються розробками нововведень, відводячи великим фірмам лише капіталомісткі стадії промислового виробництва. Використовувані досягнення науково-технічного прогресу дозволяють швидко підключитися до наукомістких галузей за відсутності великого капіталу.

Дрібним фірмам доводиться працювати в умовах жорсткої ринкової конкуренції, з якою не усі здатні впоратися. В більшості випадків фірми розоряються не через нестачу фінансів або нераціональної технології, а через відсутність управлінських знань, які потрібні для ухвалення грамотних рішень в ринкових умовах. Причинами невдачі можуть стати: некомпетентність або нестача досвіду в області комерції і фінансових операцій, в постачаннях, виробництві і управлінні, малі обсяги продажу, жорстка конкуренція, занадто великі витрати виробництва.

В Україні малими та середніми суб'єктами підприємництва виробляється лише 11 % ВВП. Це зумовлене тим, що мале підприємництво не відіграє тієї значної ролі в національній економіці, як у розвинених країнах. В нашій країні перешкодою на шляху розвитку малого підприємництва є відсутність ефективних механізмів його підтримки з боку держави [4].

Недоліками, що стримують розвиток малого підприємництва є: нижча продуктивність праці, ніж на великих підприємствах; неможливість впровадження важливих досягнень науки і техніки у виробництво; труднощі при пошуках фінансування або при спробах отримати кредит; низький рівень ліквідності та підвищений рівень ризиків. Однак протягом останніх десятиріч малий бізнес залишається необхідним елементом ринкової

економіки, який дозволяє вирішувати важливі соціально-економічні проблеми.

Список використаних джерел

1. Римар М. В. Роль підприємств малого бізнесу в умовах трансформації економіки / М. В. Римар, Л. С. Гарасим // Науковий вісник. - 2013. - № 132. - С. 166-169.
2. Парсяк В.Н., Дибач І.Л. Економічна інтеграція. Інструмент посилення конкурентоспроможності невеликих підприємств: монографія. – Миколаїв : видавництво Торубари О.С., 2010. – 172 с.
3. Ломоносов А.В. Малі підприємства: економічні аспекти діяльності: Навчальний посібник / А.В. Ломоносов. – Херсон, 2008. – 272 с
4. Державний комітет офіційної статистики України [Електронний ресурс]. - Режим досту- пу: [http: // www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua).

*Бенько Д. В. - учениця 10-А класу
Херсонська гімназія №20 ім. Б. Лавренюва
Бойко Л. О. - к.с.-г.н., доцент
Державний вищий навчальний заклад
«Херсонський державний аграрний університет», м. Херсон, Україна*

РАВЛИКІВНИЦТВО – НОВА ПЕРСПЕКТИВНА НІША В АГРАРНОМУ ПІДПРИЄМНИЦТВІ

Вирощування та переробка нішевих культур є цікавим напрямком диверсифікації виробництва та експорту як для малих фермерів, так і для великих компаній. Часто підприємливі люди скаржаться на те, що знайти вільну нішу, щоб почати власну справу стає все складніше і складніше. Високий рівень конкуренції, низька купівельна спроможність людей, мінливість кон'юнктури і інші фактори зводять нанівець всі зусилля, і отримувати стабільний прибуток з кожним роком стає все важче.

Найбільшою проблемою для малих та середніх форм підприємництва є обмеженість та тіснота їх сфери діяльності. Вихід один – бути першим, відкривати нові високорентабельні ніші, де немає конкуренції. Розведення виноградних равликів в домашніх умовах – це прибутковий бізнес, про який мало хто знає і який зможе принести масу задоволення і хороший дохід. У нас равлики – це екзотика. А ось у багатьох країнах Європи цей продукт є звичним і часто вживаним в їжу [1].

Ніжне м'ясо равликів є дієтичним продуктом, ні в чому, не поступає курячому, оскільки містить величезну кількість корисних вітамінів, амінокислот і мікроелементів. У равлику багато тваринного білка, кальцію, заліза. Даний продукт рекомендується вживати вагітним жінкам, літнім людям і всім, хто стежить за фігурою, оскільки він повністю засвоюється організмом,